

de skor

v.w.g. texel 1989 no. 2

DE SKOR, VAN DE REDAKTIE

Waarnemingenformulier

Bij de vorige Skor hebben we een waarnemingenlijst ingesloten. Op pagina 37 van dit nummer wat meer over het gebruik van een iets andere waarnemingenlijst die aan deze Skor is toegevoegd; de waarnemingen kunnen vóór 28 mei aan Adriaan worden doorgegeven: Rommelpotsweg 7, 1797 RN, Den Hoorn. De copysluitingsdatum is dit maal 31 mei.

HM&PW

Mei

• een gedicht

" maakt niet de lucht ook zo uit vogelkelen
geluid, en drijft uit takken van de boom
de wind niet lichte tonen en de zoom
van 't kleed, ruist ze niet 's morgens over 't veld.
muziek komt uit luchtwemeling geweld "

Herman Gorter

DE SKOR, tijdschrift van de VWG - TEXEL

8e jaargang nummer 2

Inhoud:

Van het secretariaat	blz. 31
Paarse strandlopers op Texel	33
Zeldzame waarnemingen en het CDNA	35
Broedvogels in de duinreservaten van SBB 1988	36
Gebruik van de nieuwe waarnemingenlijst	37
Eendekooien	38
Weidevogelbescherming op Texel 1988	42
Vliegen vangen	45
De Texelse vogelboeken	48
Goudplevier met afwijkend vleugelpatroon	48
Nestkastonderzoek in de Dennen	50
Waarnemingen nr.44	52

Telling Zilvermeeuwen:

Bij het ter perse gaan van dit nummer bleek dat Staatsbosbeheer nog geen duidelijke afspraken had gemaakt met de V.W.G zodat er wellicht binnenkort nog een en ander over deze kwestie zal worden gemeld.

DE SKOR, VAN HET SECRETARIAAT

Jacht

De actie van Vogelbescherming en de ondersteuning daarvan door de Vogelwerkgroep Texel heeft succes gehad.

Op 24 februari berichtte de Texelse Courant dat er op gemeentelijke grond niet langer gejaagd mag worden op onschadelijke vogelsoorten.

Bij het verpachten van de jacht op gemeentelijke grond zal dit verbod voortaan als voorwaarde worden gesteld.

Eén van de argumenten was dat Texel te boek staat als Vogel-eiland. 6 hectare is nu beschermd. Hoe staat het met de overige 18.354 hectare ?

Vogelcursus

18 leden hebben zich laten inschrijven voor de vogelcursus. Wij wensen de cursisten en de inleiders een prettige cursus toe.

Dick Schermer

Agenda

Zaterdag 22 april

Zangvogelexcursie in de Dennen. Vertrek 7.00u. vanaf de Catharinahoeve (komt 66k in de Texelse Courant).

Zaterdag 29 april

Wij staan met een info-kraam op de Koninginnemarkt in Den Burg

Zaterdag 6 mei

Excursie Korverskooi 's morgens om 8.00u. (vol).

Zaterdag 20 mei

Excursie naar de Muy. 10.00u. aan het eind van de Muyweg, aan de west-kant van de Zanddijk bij de SBB-keet.

Zaterdag 21 mei

Zangvogelexcursie in de Dennen. Vertrek om 6.30u. vanaf de Catharinahoeve (komt eveneens in de Texelse Courant).

Zaterdag 17 juni

Excursie Slufter 8.00u. aan het eind van de Oorsprongweg, west-kant van de Zanddijk, bij de SBB-keet.

Voor de Muy-en de Slufterexcursie kunnen leden zich nog aanmelden bij Dick Schermer (Den Burg, tel.14239).

in memoriam

Jan Drijver

Mooi op tijd gestopt met werken,
hij had zijn deel ook wel bijgedragen.
Hij leek nog zeeën van tijd te hebben, gebruikte deze ook
om zich in de natuur te verdiepen
en zich hierin actief op te stellen.
Zo ook binnen onze vereniging, hij deed mee met tellingen,
nestkastcontroles in het bos en hij maakte het mooie bord met
Vogelwerkgroep Texel erop.

Op de Koninginne-markt hangt het weer aan de kraam,
als blijvende herinnering aan Jan.

We zullen het ook zonder zijn enthousiaste verhalen
over zijn belevenissen in de vogelwereld en over zijn
vogelreis naar Turkije moeten doen.

We hadden nog veel met elkaar kunnen hebben,
het mocht helaas niet zo zijn

We wensen zijn naasten veel sterke toe.

Het bestuur van de Vogelwerkgroep Texel

Paarse Strandlopers op Texel

"Doortrekker en wintergast in klein aantal van eind augustus tot begin mei. Maximum aantal bedraagt 15 ex. op 23-03-1969", zoals te lezen is in "Texel Vogeleiland" van Dijkse en Dijkse, Af en toe duikt er in de waarnemingenrubriek weer een gesig-naleerd exemplaar op, maar verder dan drie of vier waarnemingen kom je niet. Voor Texel blijft de soort tamelijk zeldzaam. Het vreemde is dat langs de zeedijk van Den Helder (globaal genomen tussen de Veerhaven en Huisduinen in) de soort gedurende september-mei in zelfs zeer talrijk is. In januari '89 telde ik 180 exemplaren op de dijkvoet bij Huisduinen. En dat alles op nog geen 5 km. of amper 5 minuten vliegen met wind mee van Texel.

Als broedvogel tref je de vogel aan in de kustgebieden van de Noord-Poolstreken, hoewel hij ook zuidelijker op Ijsland, Faeröer, en plaatselijk in Scandinavië boven de 1300 meter voorkomt. Na de broedtijd vind je de vogel bijna uitsluitend langs rotskusten. In Nederland bedraagt het aantal doortrekkende/overwinterende exemplaren rond de 900. Dit heeft natuurlijk te maken met het feit dat rotskusten in Nederland ontbreken. Nu nemen Paarse Strandlopers ook de op rotskust lijkende basaltpiëren, strekdammen en de steenbestorting van de kustverdedigingswerken voor lief, hetgeen verklaard waarom in Nederland toch nog Paarse Strandlopers worden waargenomen. Hoewel de befaamde Delta-werken en ander ingenieuze dijkconstructies grote delen van het Nederlandse kustgebied versterken, blijkt de Paarse Strandloper zich hoofdzakelijk te concentreren rond de strekdammen aan de oost-zijde van Vlieland, de zeedijk van Den Helder, de kust bij Hoek van Holland en de mondingen van de Zeeuwse wateren. (kaartje 1)

Ogenscheinlijk geschikt lijkende stukken van de Texelse zee-wering, alsmede die van de overige Waddeneilanden en kustgebieden blijven onbenut. Het is niet echt duidelijk waarom dit het geval is. Het lijkt er op dat Paarse Strandlopers een speciafieke combinatie van rotskust en niet al te ruig water nodig hebben om in deze omgeving hun voedsel te zoeken. De concentratie van Paarse Strandlopers op de pier aan de dijkvoet bij Huisduinen heeft misschien te maken met het feit dat de bewuste pier relatief hoger ligt. Bij ruw weer zijn de vogels nog in de gelegenheid om daar hun voedsel te zoeken. De strekdammen aan de Noord-Zeekust van Den Helder alsmede die van Texel worden nauwelijks gebruikt. Deze zijn relatief lager als de dam bij Huisduinen en zo kennelijk minder geschikt voor Paarse Strandlopers.

'Op Texel wordt de Paarse Strandloper het meest gezien in de omgeving van de havenhoofden van de TESO-en NIOZ haven. Doorgaans in gezelschap van steenlopers, dribbelt dit bruinpaarsige strandloperkje tussen de steenbestorting van de dijkvoet, één en al bedrijvigheid en met een verbazende behendigheid zijn prooi tussen spleten en stenen opscharrelend. De hier aanwezige zagertjes, wieren, kruukels en andere mollusken worden met graagte verorberd. Niet alleen Paarse Strandlopers stellen prijs op een rijk begroeide dijkvoet. Ook bij Rijkswaterstaat is men blij met een dijk die aan- en onder de waterlijn dichtbegroeid is met pokken, kruukels en mosselen. Door zich in spleten en holtes van de bestorting te nestelen houden de mollusken als een soort van levend cement de steenconstructies nog eens extra stevig bij elkaar. Geïnteresseerde Texelse vogelaars die wel eens in Den Helder komen, doen er goed aan gedurende het afgaande water buitendijks langs de Helderse zeevering in de richting van Huisduinen te lopen. Meestal bevindt zich ter hoogte van het RWS-gebouw een groep van zo'n 30-70 Paarse Strandlopers. Wanneer de dijkvoet onder water staat (hoogwater, verhoging) overtuigen de vogels binnendijks in een klein natuurreservaat van Staatsbosbeheer en de Stichting Vrijwillig Landschapsbeheer. Dit gebiedje ligt precies tussen Fort Erfprins en de Vuurtoren. (kaartje 2)

De kans bestaat dat je er gekleurde Paarse Strandlopers waarneemt. Dergelijke waarnemingen kun je altijd doorsturen naar dhr. de Roos, Dorpsstraat 198, 8899EV, Vlieland, o.v.v. kleurringcodes, datum, plaats, tijd, weer e.d. Dhr. de Roos heeft sinds 1986 op Vlieland ruim 250 Paarse Strandlopers voorzien van kleurmerken. De oudste tot dusver bekende terugvangst, betreft een exemplaar dat in 1974 door de Roos van een alu-ring werd voorzien en medio 1986 opnieuw door hem teruggevangen werd. Een weerzien na 12½ jaar! Het loont zich altijd de moeite om enige tijd te spenderen aan dit opvallend tamme en goed te benaderen vogeltje.

Literatuur: Peter van der Wolf
Atlas van der Nederlandse Vogels, SOVON 1987, p234-235
Shorebirds, Marchant et al, 1986, p378-379
Texel vogeleiland, Dijkse en Dijkse 1977, p120

De verspreidingskaarten 1 en 2 staan afgebeeld op de volgende pagina

fig.1 verspreiding Paarse Strandloper in april.

fig.2 concentratiepunten van Paarse Strandlopers in Den Helder

Zeldzame waarnemingen en het CDNA.

De Kalenderleeuwrik van 16 mei 1988 (Skor 3, jrg.7, p51-53) is in oktober 1988 door de Commissie Nederlandse Dwaalgasten Avifauna aanvaard. Een artikeltje hierover zal waarschijnlijk in het juninummer van Dutch Birding verschijnen. De Woestijplevier van Carlo van Seggelen en Mignon v.d. Witteboer van 24 juli '88 (Skor 4, jrg.7, p83-85) is nog niet beoordeeld. Even afwachten nog maar. Het feit dat waarnemingen van zeldzaamheden en dwaalgasten in de rubriek van Adriaan Dijkse worden opgenomen wil niet zeggen dat ze tevens door het CDNA worden overgenomen en aanvaard. Het is verstandig om in dergelijke gevallen een uitgebreide beschrijving en/of foto's te sturen naar CDNA, Arnoud van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid. Speciale formulieren hiervoor zijn verkrijgbaar bij Han Blankert, Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden. Pas na aanvaarding door het CDNA zal de waarneming worden toegevoegd aan de Nederlandse lijst.

Peter van der Wolf

Broedvogels in de Duinreservaten van Staatsbosbeheer 1988

In ieder geval tot en met 1988 werden alle broedvogels in de duingebieden van Staatsbosbeheer SBB geïnventariseerd. Een kort overzicht van enkele interessante en kwetsbare of zeldzame soorten of nieuwe ontwikkelingen:

Fuut: blijft na een snelle groei vanaf 180 nu stabiel: 14 pr. De Geul en De Muy.

Dodaars: ook stabiel in de duinmeren: totaal 9 paren.

Blauwe reiger: na de zachte winter sterk toegenomen tot het oude niveau: 30 paren.

Lepelaar: totaal 44 paren is ongeveer gelijk aan begin jaren tachtig.

Roerdomp: weer 1 paar in De Geul.

Grauwe Gans: neemt in de natte valleien toe: 3 paren in De Muy, en 2 paren in de Bollekamer. In tegenstelling tot wat sommigen denken, zijn dit wel degelijk echt wilde, meestal raszuivere vogels. Als grazers en wortelvreter worden ze door beheerders van moerasgebieden graag gezien omdat ze verlanding en dichtgroeien afremmen/tegengaan.

Wintertaling: ondanks natte voorafgaande winter weinig: 16 paar.

Zomertaling: 3 paren in Bollekamer en De Geul.

Krakeend: 14 paren (het hoogste aantal fat ooit in de Duinen broedde).

Pijlstaart: 5 paren is vrij veel voor deze zeldzame soort.

Slobeend: wel profiterend van hoge waterstand in duingebied: 72 paar.

Eidereend: een gestage groei naar 131 paren dit jaar.

Een enorme Noordse Woelmuizen-explosie op Texel werd door de natuur adequaat beantwoord: 22 paren Bruine Kiekendieven, 13 paren

Blauwe Kiekendieven. Dit zijn na-oorlogse records.

Velduil: met 14 en Ransuil met 9 paren zijn ook veel hogere aantallen dan we in de laatste jaren gewoon waren.

Bontbek-en Strandplevier met resp. 9 en 1 paar is normaal, maar zoals al jaren het geval is, bijzonder weinig.

Watersnip: met 8 paren bijzonder weinig, zeker gezien de hoge waterstand in de duinen.

Graspieper: met 155 paren weer redelijk op peil.

Tapuit: 165 paren is ook een redelijk gemiddelde.

Paapje: 4 paren is nog steeds bijzonder weinig.

Roodborsttapuit: had met 9 paren een van de betere jaren (zachte winter effect?).

Sprinkhaanrietzanger: een topjaar voor deze soort met 61 paren.

Bosrietzanger: 15 paren is normaal

Rietzanger: met 14 paren iets meer dan vorig jaar, maar toch nog erg weinig.

Grasmus: 269 paren is weer heel goed, de soort lijkt zich volledig hersteld te hebben.

Braamsluiper: steeds meer door toenemend areaal bosjes, in 1988 38 paren.

Baardmannetje: 6 paren

Rietgors: 150 paren is ook een heel goede stand.

Zeldzaamheden als Zwartkopmeeuw, Grauwe Klauwier en Roodmus werden in '88 niet vastgesteld.

Adriaan Dijkse.

Gebruik van de nieuwe waarnemingenlijst

Een nogal uitgebreide soortenlijst, gebaseerd op een streeplijst die door Staatsbosbeheer bij bepaalde inventarisaties wordt gehanteerd, werd met de vorige Skor verspreid.

De reacties waren niet bepaald overdonderend, in totaal maakten 7 personen gebruik van de lijst. Misschien heeft 't in zwang raken van zo'n lijst een aanlooptijd nodig, vandaar dat we er opnieuw eentje bijleveren. De vorige lijst bevatte té veel soorten die zo zeldzaam zijn, dat het niet relevant leek ze aan te houden.

Op de nieuwe lijst zijn een aantal regels open gehouden waarop deze waarnemingen eventueel kunnen worden ingevuld. Op deze wijze is er hopelijk wat meer ruimte ontstaan om aantallen, plaats en datum achter de waargenomen soorten te plaatsen.

Relatief "gewone" soorten (kwikstaarten, kievitten of tjiftjaffen) ontbreken op deze lijst. Vanuit fenologisch oogpunt gezien kan het juist heel interessant zijn om de vroegste/laatste waarnemingen van dergelijke soorten op de lijst weer te geven. Net zo interessant kan het zijn om b.v. de aantallen van trekkende Roodborstjes, Bosrietzangers of een invasie van Goudhaantjes aan de lijst toe te voegen. Gebruik hiervoor eveneens de open regels.

De lijst is zo opgesteld, dat hij niet per se iedere keer gebruikt hoeft te worden. Je kunt hem bijvoorbeeld rustig twee maanden laten liggen (liever niet). Wanneer je hem instuurt, geef dan even aan op welke periode de waarnemingen betrekking hebben (links boven aan het formulier).

Tot slot het vriendelijke verzoek de waarnemingen tijdig bij Adriaan in te leveren (anders springt hij uit zijn vel!).

HM&PW

Eendenkooien.

Enige informatie over eendenkooien in het algemeen en de Korverskooi op Texel in het bijzonder, n.a.v. een geplande excursie op zaterdag 6 mei (zie Skor no. 1).

Een eendenkooi is een vanginrichting voor in wild levende eendachtigen. Gevangen worden voornamelijk wilde eend, winter-taling, slobeend, smient en pijlstaart. Uitgezonderd van vangst zijn kraakeend en zomertaling.

Er wordt gevangen voor consumptie en vanaf 1911 in Nederland ook voor ringonderzoek. Bij de conventie van Parijs in 1950 kwam men overeen dat alle deelnemende landen zouden streven naar het afschaffen van massavangsten. Volgens dit verdrag tot bescherming van vogels dat in 1963 van kracht werd, moest ons land trachten het aantal kooibedrijven te verminderen. Vooral door de staat zijn er sindsdien vrij veel aangekocht, die vanaf die tijd voor natuurwetenschappelijke doeleinden worden gebruikt.

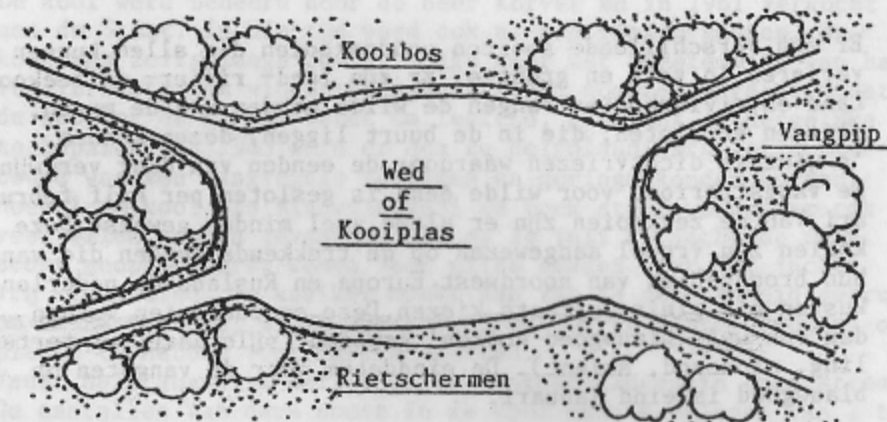
Overzicht 1980 eendenkooien in Nederland:

62 eigenaar particulier / kooiker	=52%
21 natuurbeschermingsorganisaties	18%
27 staat	23%
8 gemeente en waterschap	6%
118	100%

Het eendenvangersbedrijf is al erg oud. Op Texel waren er in 1645 17 stuks waarvan er ook een in het Alloo, de zg vogelarije 'Haeloogh in den Oversten Coogh'. In Nederland dateert het oudste 'placcaet' (verordening) over eendenkooien uit 1453. Vermoedelijk waren de eerste eendenkooien doodlopende waterarmen waarover netten werden gespannen, zodat men hier eenden tijdens hun ruiperiode in kon drijven. In de 15e à 16e eeuw zijn de permanente eendenkooien ontstaan zoals wij die nu kennen. De kooiplas (zg wed), kooibos evt. griend en de vaste vangpijpen. In zijn eenvoudigste vorm ziet een eendenkooi er uit als een rogge-ei. (Zie tekening)

De diverse vangpijpen bieden de kooiker de mogelijkheid om tegen de wind in te vangen.

De kooiker maakt gebruik van afgekooide eenden (zg stal-eenden). Deze kennen de truc van de vangpijp en zullen zich niet laten vangen. Wel komen ze na hun nachtelijke voedselvluchten naar de voerplaatsen terug op de kooi en nemen dan hun wilde soortgenoten mee. Soms heeft de kooiker daarnaast nog een eigen lokstal van tamme eenden, die door hemzelf aan

aan de vangpijpen gewend zijn. Dit zijn vaak eenden die in de kooi gebreed hebben. Soms worden staleenden gekortwiekt om ze een zestal weken aan de kooi te binden. Gekortwiekt wil zeggen dat enkele vleugelpennen aan één zijde worden uitgetrokken, deze zijn na zes weken weer aangegroeid.

Geleewikte vogels daarentegen kunnen nooit meer vliegen en zullen de kooi niet meer verlaten, tenzij lopend. De techniek van het vangen komt in het kort hierop neer, dat de kooiker de eenden in een vangpijp lokt met behulp van voer. Zijn hondje laat zich zo af en toe, tussen de rietschermen door, zien aan de eenden. Deze zwemmen nieuwsgierig als ze zijn, verder de pijp in. Zijn ze ver genoeg gezwommen dan laat de kooiker zich zien. De eenden schrikken en vliegen de fuik in, alwaar ze terecht komen in een afsluitbaar vanghok. Het spreekt vanzelf dat bij zulke schuwe dieren als eenden, de rust in en om de plas gewaarborgd moet zijn. Deze waarborg is vastgelegd in een afpalingsrecht dat dateert uit omstreeks 1700. Dit houdt in dat gerekend vanuit het midden van de kooi, binnen een cirkel van een bepaalde straal, niet met het geweer mag worden gejaagd.

Dit afpalingsrecht is gebaseerd op oude lengtematen, zoals de Rijnlandse roe (3,765 m) en is daarvan een veelvoud. Ze varieert van 753 m (is al 178 ha!) tot 1130 m (400 ha!). De grenzen van zo'n gebied worden aangegeven door palen met een opschrift. Hierbinnen is het iedereen verboden handelingen te verrichten die de rust op de kooi kunnen verstoren. Het kooirecht is het zakelijk recht om op een bepaald stuk grond (water) vogels en in het bijzonder eenden te vangen met een kooi-installatie. Dit recht is geregeld in de jachtwet. Men verplicht zich daarbij de vogels direct na de vangst in vrijheid te stellen of te doden. Sinds 1978 mag er niet meer gehandeld worden in levende eenden.

Er zijn verschillende soorten eendekooien die allen kunnen variëren in vorm en grootte. Er zijn land- rivier- en zeekooien. Land en rivierkooien vangen de wilde eenden van de meren, plassen en sloten, die in de buurt liggen, dezen kunnen 's winters dichtvriezen waardoor de eenden van daar verdwijnen. De vangstperiode voor wilde eend is gesloten per half februari. Van de zeekooien zijn er altijd veel minder geweest. Deze kooien zijn vrijwel aangewezen op de trekkende eenden die vanuit hun broedgebied van noordwest Europa en Rusland de nederlandse kusten als pleisterplaats kiezen. Deze eendekooien worden dan ook wel 'blauwgoed kooien' genoemd. (pijlstaart, wintertaling, slobeend, smient). De einddatum voor de vangsten op blauwgoed is eind januari.

Peter van der Wolf

Op de waddeneilanden zijn uiteraard allen maar zeekooien. Op Texel hebben we nog vijf eendekooien, waarvan er twee in bezit zijn van Natuurmonumenten, één in particulier eigendom, en twee van Staatsbosbeheer. Van deze vijf kooien is er slechts één waar nog een beroepskooiker actief is, met een ringvergunning voor zowel zangvogels als eenden. Dit is de Korverskooi, gelegen bij het zg Maikeduin dat vroeger los van de Koog in zee lag en met de bedijking van 1628/29 aan de rest van het eiland is toegevoegd. In 1855 is hier de eendekooi aangelegd, de naam was destijds Akyab kooi.

Tussen 1835, de bedijking van Eierland aan de waddekant, en 1855 zijn er nog pogingen ondernomen om hier een bomenkwekerij te beginnen. Restanten van eik, grove den, brem, zijn er nog steeds te vinden. Ook een poging een kalkbranderij te beginnen was geen lang leven beschoren. Vermeldenswaard is tenslotte dat in de noordelijke duinen een konijnenfokkerij was gevestigd.

De kooi werd beheerd door de heer Korver en in 1961 verkocht aan de Staat. In die tijd werd ook al aan ringen gedaan, de kooi was zelfs lange tijd de enige waar met toestemming van het vogeltrekstation wintertalingen geringd mochten worden, omdat de kooiker de kennis bezat om leeftijd, geslacht en dergelijke te bepalen. In 1963 werd er een zg Helgolandinstallatie gebouwd waarmee zangvogels gevangen en geringd konden worden. Hoewel de kooi als blauwgoedkooi te boek staat worden er ook veel wilde eenden gevangen. Als op 24 juli de jacht op deze soort geopend wordt komen veel wilde eenden naar dit jachtvrij rustgebied. De kooiker maakt dan van de gelegenheid gebruik om de bastaarden, de zg boereneenden, weg te vangen (doden) om plaats te hebben voor andere soorten. Vanaf half augustus arriveren de wintertalingen in onze streek. De aantallen van deze soort in de kooi kunnen oplopen van 2 tot 4 duizend exx.

In september en oktober komen ook de pijlstaarten uit hun broedgebieden. Door de jaren heen zijn er op de Korverskooi veel pijlstaarten geringd. Ter illustratie: in 1961 515 en in 1973 247 geringde pijlstaarten. In 1964 was er een stal van wel 190 stuks van deze soort in de kooi! Deze is helaas verloren gegaan door verstoring van luchtverkeer.

Doordat er in al die jaren veel eenden en zangvogels zijn geringd komen er regelmatig terugmeldingen. Hier zijn enkele interessante voorbeelden:

- een op 15 sept. 1973 geringd jong mannetje wintertaling werd op 22 aug. 1977 geschoten in de USSR.
- een op 13 okt. 1975 geringd jong mannetje pijlstaart werd op 21 jan. 1976 in Marokko geschoten en een op 10 okt. geringd jong mannetje van dezelfde soort in de lente in de USSR.
- een op 23 okt 1970 geringde koperwiek werd op 6 dec. van datzelfde jaar in Turkije geschoten.
- een op 25 dec. 1962 geringde houtsnip werd reeds de volgende dag, de 26e, teruggemeld uit Suffolk, Groot Brittannië.

- Bronvermelding:
1. Beheersplan Korverskooi SBB
 2. Een stal pijlstaarten, Levende Natuur jan. '65
 3. Ringgegevens Korverskooi '73 t/m '77
A. Dijkse en J. Kiewiet.
 4. Sovon atlas v.d. Nederlandse vogels.

Hannes Milder.

Weidevogelbescherming op Texel in 1988

Inleiding

Het voorjaar van 1988 begon heel anders dan de laatste twee jaar. Hadden we toen twee late, droge winters, nu was het extreem nat en zacht. De vroege Kievitten begonnen zeer aarzelend en dan nog alleen op de wat hogere percelen. Op de natere graslanden was tot april bijna geen nest te vinden. Gelukkig sloeg het weer in april om. De regen hield op en de temperatuur ging flink omhoog. De meeste Kievitten hadden net eieren toen het bouwland bewerkt werd, wat veel werk met zich meebracht omdat al die nesten verlegd moesten worden.

Het gras begon al flink uit te lopen zodat het lastig was de nesten van de Kievitten en grutto's te vinden. Hierdoor zijn er waarschijnlijk ook enkele nesten over het hoofd gezien.

Door de snelle grasgroei was de maaidatum ook erg vroeg. Vooral bij de late Kievitten, grutto's en tureluurs gaf dit grote problemen omdat het maaien net samenviel met het uitkomen van de nesten. Hierdoor zijn veel jonge vogels en nesten verloren gegaan. Alleen het broedresultaat van de vroege Kievitten is volgens ons succesvol te noemen. Dit is dan ook meteen een pleidooi om het eieren zoeken in het vroege voorjaar te verbieden omdat nu juist in deze tijd het eieren zoeken negatief werkt op het broedresultaat.

Dit jaar is er ook weer gewerkt met de plastic vlaggen. (Deze vlaggen hebben als doel de jonge vogels uit het maai-land te verjagen. red.) Het resultaat hiervan was niet zo duidelijk omdat de jonge vogels nog te klein waren en zo doende nog te veel aan het nest gebonden. Op het bouwland lag de situatie iets anders. Hier waren de vroege Kievitten in het voordeel omdat de broedse vogels weer sneller op het verplaatste nest terugkomen. Onvolledige legsels blijven langer verlaten, waardoor de kans op predatie groter wordt.

Ook dit jaar is weer meegedaan aan het onderzoek naar het nut van nestbescherming wat begeleid en gecoördineerd wordt door Piet van der Meer. Dit twee jaar durend onderzoek heeft als opzet alle manieren van nestbescherming te onderzoeken door eenvoudig de helft wél en de andere helft niet te beschermen (zie ook verslag 1987). Vorig jaar werd er 7 ha. onderzocht, dit jaar werd 21 ha. bij het onderzoek betrokken. Naar het resultaat zijn we uiteraard zeer benieuwd.

Resultaten 1988

Tienhoven : 8 Kievitten (vorig jaar 16!) waarvan 5 met jongen gesignaleerd.

11 scholeksters, waarvan 7 met jongen werden waargenomen.

4 grutto's, hiervan bleek één nest verlaten en één nest platgereden door een loonwerker. (de boer had het nest meerdere malen gespaard!)

1 wilde eend
1 fazant
1 patrijs
2 gele kwikstaarten
2 graspiepers
1 kleine karekiet
6 veldleeuwerikken

De torenvalk in de nestkast van de fa. Kuip is tot een goed broedresultaat gekomen.

De Hemmer : 3 Kievitten (vorig jaar 5)

3 grutto's (vorig jaar 2)

De jonge grutto's kwamen op 15 mei, net twee dagen voor de maaidatum uit hun ei gekropen. Een gedeelte van de jonge vogels is hierdoor in de cyclomaaier verloren gegaan. Door later op de juiste manier te maaien werden er toch nog jongen in het veld gezien.

Verder werden er territoria vastgesteld van 2 paar graspiepers, 2 paar veldleeuwerikken en 1 waterhoen.

Waal en Burg : 37 Kievitten + 12 verlaten nesten (51 in '87)

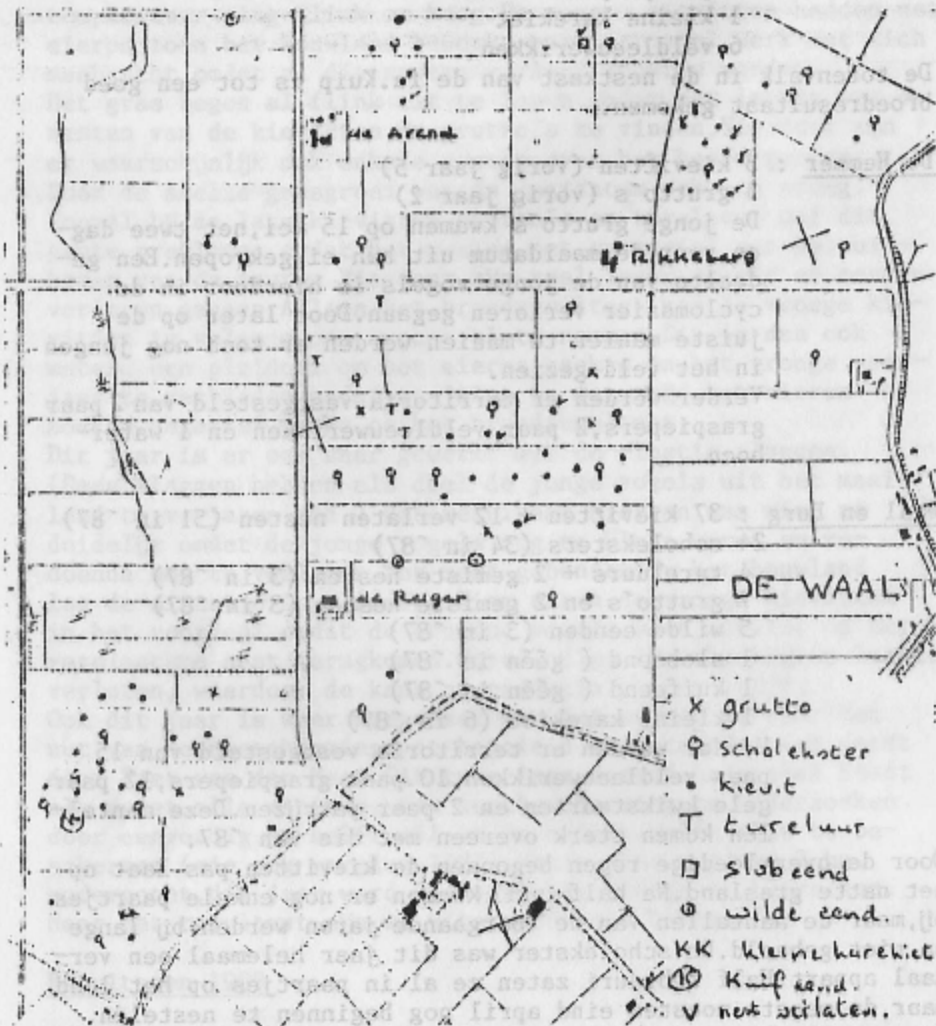
24 scholeksters (34 in '87)
4 tureluurs + 2 gemiste nesten (3 in '87)
7 grutto's en 2 gemiste nesten (3 in '87)
5 wilde eenden (3 in '87)
1 slobbeend (géén in '87)
1 kuifeend (géén in '87)
1 kleine karekiet (6 in '87)

Verder werden er territoria vastgesteld van 15 paar veldleeuwerikken, 10 paar graspiepers, 12 paar gele kwikstaarten en 2 paar patrijzen. Deze aantallen komen sterk overeen met die van '87.

Door de overvloedige regen begonnen de Kievitten pas laat op het natte grasland. Na half april kwamen er nog enkele paartjes bij, maar de aantallen van de voorgaande jaren werden bij lange na niet gehaald. De scholekster was dit jaar helemaal een verhaal apart. Half februari zaten ze al in paartjes op het land maar de meeste moesten eind april nog beginnen te nestelen. De aantallen lagen ook beduidend lager als in '87.

Jonge vogels van de vroege legfels hadden o.i. de beste kans. Na de eerste keer maaien zijn verscheidene kievitten en schol-eksters opnieuw begonnen met nestelen. Deze nesten kwamen zelfs voor de tweede snee niet uit. Dit duurde tot eind juni waardoor het broedseizoen erg lang werd. Leuk was het vinden van het nest van een slobbeend. Jammer dat het broeden niet tot succes kwam, mogelijk dat de vogel in het Molenkil opnieuw begonnen is (zie verslag Dick Schermer, Skor no.6 1987)

Giel Witte

Zeevogelonderzoekers van het Norsk Polar Instituut kregen de schrik van hun leven toen ze in 1987 aan land stapten van Bereneiland, een klein eiland in de Barentz Zee, halverwege Noord Noorwegen en Spitsbergen. Op het zuidpunt van dit eiland bevond zich vroeger een kolonie van meer dan een miljoen zeevogels. In 1987 werden nog maar 55.000 Zeekoeten en 200.000 Dikbekzeekoeten geteld. In één jaar tijd bleken de Zeekoeten met meer dan 90% te zijn afgenomen, de Dikbekzeekoeten bleken niet in aantal te zijn achteruitgegaan. Het grote verschil tussen deze twee soorten wordt door biologen verklaard uit de verschillen in voedselkeuze. Dikbekzeekoeten voeden zich vooral met kreeftachtigen en daarvan is kernelijk nog voldoende aanwezig in de wateren van de Barentz Zee. De sterke achteruitgang van de Zeekoetenkolonies op Bereneiland wordt in verband gebracht met de sterke achteruitgang van de Haring in het noordelijk deel van de Atlantische Oceaan. Vroeger voeden de Zeekoeten hun jongen vooral met jonge Haring. Toen de Haringstand door de visserij van de "mens" goeddeels was opgeruimd werd door de Zeekoeten overgeschakeld op Lodde, een op Spiering lijkende vissoort die alleen voorkomt in de wateren rond de Noordpool. De visserij bleek precies hetzelfde te hebben gedaan. Ook de Loddestand stortte met een enorme smak in elkaar. Van de naar schatting 8 miljoen ton Lodde in 1975 was in 1986 nog maar een paar honderd ton over. De visserij op Lodde ten behoeve van de vismeel fabricage in de Barentz Zee is nu verboden. Wel wat laat misschien, geleed op de catastrofale effecten van deze vorm van visserij. Kennelijk is de "mens" (daar zijn ze weer) niet wijzer (Fugle 1988-2).

Het staat er niet best voor met de Texelse sterns. Deze sombere conclusie mogen we trekken bij het lezen van een alarmerend bericht

in Bird Study (35-3). Wat is namelijk het geval? Op het eiland Foula, deel uitmakend van de Shetland archipel, broedden in het midden van de jaren '70 maximaal 5800 paren Noordse Sterns. Deze populatie is sinds het begin van de jaren '80 vrijwel geheel verdwenen, het aantal broedparen schommelt de laatste jaren tussen de 0 en 100. De reden voor deze massale teruggang is verrassend: schapen. Nog verrassender: predatie door schapen. Schotse onderzoekers hebben namelijk vastgesteld dat schapen op vrij grote schaal sternkuikens eten, waarschijnlijk omdat het schapenvoedsel te arm is waardoor ze essentiële voedingsstoffen tekort komen. Geschat werd dat 8% van de kuikens op Foula door schapen werd opgevreten, niet helemaal weliswaar, maar redelijk afdoende voor de kuikentjes. Meestal werden beide vleugeltjes en pootjes afgebeten, kuikenkopjes waren minder in trek. Nu is het niet zo dat de schapenpredatie zo hevig is geweest dat daardoor de sternpopulatie is ineengestort.

Meer waarschijnlijk is dat de sterns door deze predatie zijn verhuisd naar gebieden zonder schapen. Maar wat moeten we nu op Texel, want hoeveel van die wolbollen lopen er hier niet rond? Of zijn Texelse schapen gewoon sternvriendelijker?

Hoewel systematici het er nog niet over eens zijn wordt de Kleine Goudplevier door sommigen sinds enige tijd als een aparte soort onderscheiden. Kleine Goudplevieren broeden op de toendra's van Centraal Siberië tot Alaska, veel oostelijker dus dan de Goudplevieren die we ook op Texel in grote getalen kunnen aantreffen. Kleine Goudplevieren worden in Nederland tot de dwaalgasten gerekend, d.w.z. dat er deze eeuw minder dan 12 waarnemingen bekend zijn geworden. In het laatste nummer van Limosa (61-3/4) maakt Joop Jukema aannemelijk dat de soort vroeger veel talrijker moet geweest zijn en dat zij ook nu nog talrijker zou kunnen zijn dan wordt aangenomen. Uit gesprekken met oude wilsterflappers bleek dat vroeger regelmatig kleine, donkergekleurde en vaak opvallend vette goudplevieren werden gevangen, dat de beschrijvingen van deze vogels opvallend goed overeen kwamen en duidelijk wijzen in de richting van de Aziatische Kleine Goudplevier. Afgezien van het aantal geringe waarnemingen, die misschien geen goede afspiegeling vormen van het werkelijk aanwezige aantal, weten we weinig van het recente voorkomen van de Kleine Goudplevier. Door beperkende maatregelen is de vangst van goudplevieren door wilsterflappers in de afgelopen tientallen jaren geleidelijk aan steeds kleiner geworden en dat is zeker het geval tijdens vorstperiodes, de tijd van het jaar waarin vroeger de meeste Kleine Goudplevieren werden gevangen. Misschien is de soort tegenwoordig helemaal niet zo zeldzaam, maar het is natuurlijk ook mogelijk dat de westelijke populatie wel degelijk in aantal is achteruit gegaan of dat de trekroutes zich hebben gewijzigd. Er is dus nog werk aan de winkel voor de dames en heren soortenjagers, en zeker voor de DBA Boys.

Eveneens in het laatste nummer van Limosa een boeiende vergelijking van de broedvogelstand uit de jaren '70 en de jaren '80 in Nederland, gebaseerd op de gegevens verzameld in het kader van de SOVON broedvogelatlas en de SOVON Atlas voor winter- en trekvogels. Voor de meeste soorten is geen goede vergelijking mogelijk, daarvoor is vooral de aantalsopgave uit het midden van de jaren '70 te onnauwkeurig. Vooral voor zangvogels was de kennis over verspreiding en dichtheden in deze tijd nog zeer onvoldoende en zijn de aantallen te veel te laag ingeschat. Een aantal soorten waarvoor wel een vergelijking mogelijk was is in onderstaand tabelletje weergegeven:

	1973-77	1979-86
Fuut	5000-7500	7000-10000
Aalscholver	3000	10300
Woudaap	100-135	35-75
Purperreiger	900	280
Krakeend	550-800	1600-2400
Sperwer	1200	2500-300
Korhoen	450	74
Scholekster	43000-50000	80000-100000
Kluut	4600	8000
Grutto	120000	75000-95000
Zilvermeeuw	53000	90000
Grote Stern	4350	9100-10000
Zwarte Stern	2000-3000	1000-2000
Turkse Tortel	60000-100000	100000-150000
Kransvogel	1-2	650-900
Grote Karekiet	1200-1600	350-550
Baardmannetje	7500-8000	700-1400
Roek	12000	20000-30000

Voor- en achteruitgang in de Nederlandse vogelwereld dus. Met de overweging dat er vroeger eerder te laag dan te hoog is geschat mag een ieder voor zich uitmaken of de situatie er op voor- dan wel achteruit is gegaan.

Fieke

De Texelse vogelboeken

Het is alweer enige tijd stil geweest rond de productie en de uitgave van de aangekondigde vogelboeken.

Daarover het volgende: tekst en tekenwerk van het populaire boekje zijn (nagenoeg) gereed. Het Open Boek zal het gaan uitgeven met hulp van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging KNNV. Waarschijnlijk wordt het boekje voor de komende feestdagen uitgebracht. De Avifauna: er wordt hard aan gewerkt maar dit jaar komt hij zeker niet klaar. Ook hier heeft de KNNV zich bereid verklaard om het boek uit te geven, met behulp van het Open Boek wat de verspreiding op Texel betreft bijvoorbeeld.

Adriaan Dijkse.

Goudplevier met afwijkend vleugelpatroon

Op 29 december 1988 zag ik boven een weiland tussen boerderij Spang en de Maartenshoeve (NO van de Waal) een Goudplevier vliegen met een afwijkend vleugelpatroon. In vlucht vielen de twee witte banen over de vleugels meteen op. (zie tekening)

Een Goudplevier met zulke race-strepen had ik nog nooit gezien. Shorebirds bracht geen uitkomst, evenals Cor Smit, die toen navraag deed bij Joop Jukema (zie ook elders in dit nummer).

Deze plevierendeskundige meldde dat hij vaker zulke lichtgekleurde exemplaren waarnam, meestal ringde hij er jaarlijks wel één of twee. In de herfst van '87 werden er drie door hem gezien en vier van zulke adidas-plevieren zijn toen geringd door een collega wilster-flapper.

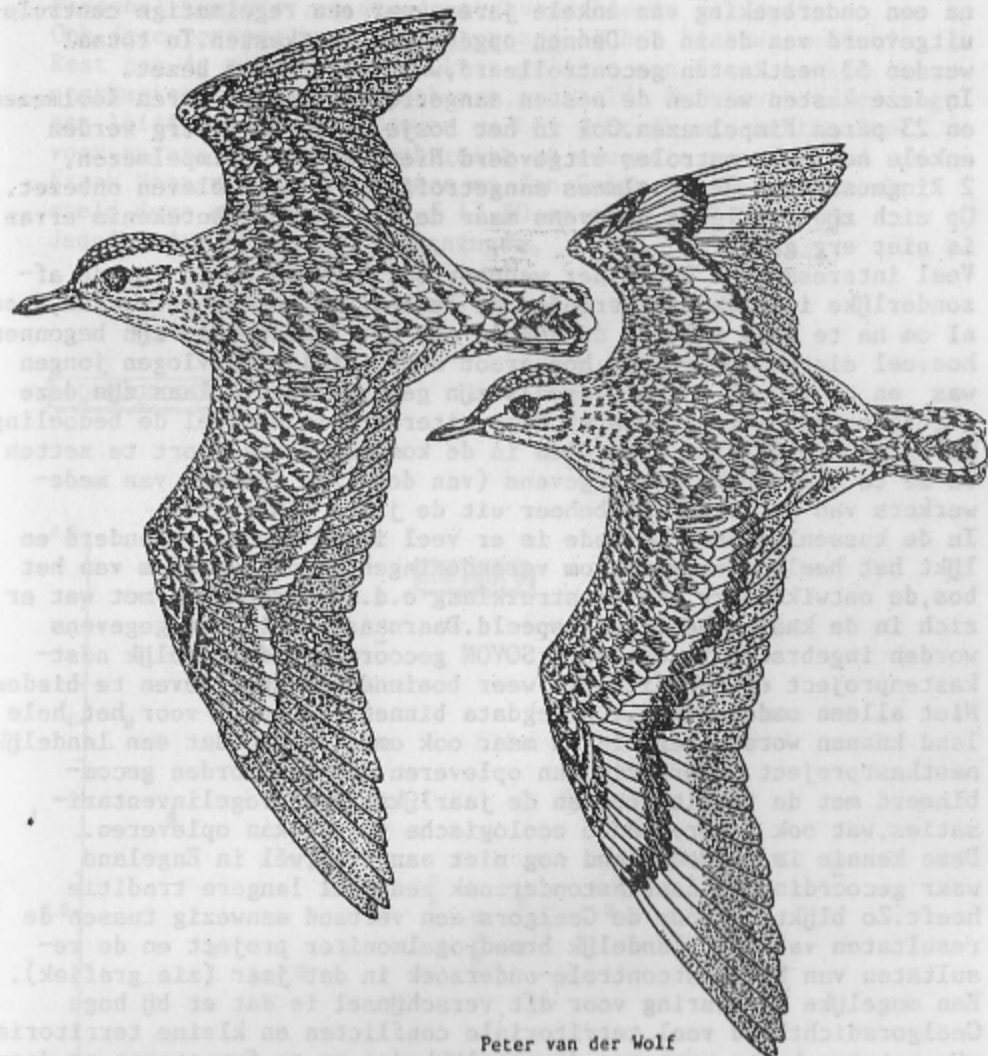
Volgens Jukema zou het hier mogelijk gaan om eerste jaars vogels, en houdt het fenomeen verband met een tekort aan bepaalde voedingsstoffen gedurende de eerste groeifase waardoor niet genoeg pigment gevormd kan worden.

Waarschijnlijk worden met de eerst volgende handpennenrui normaal gekleurde slagpennen aangelegd.

Alleen een terugvangst zou deze veronderstelling kunnen bevestigen.

Om een beter inzicht te krijgen in de mate waarin dit verschijnsel zich voordoet, is het misschien interessant om waarnemingen van dergelijke exemplaren o.v.v. plaats, tijd, enzovoort via Adriaan Dijkse door te spelen aan Joop Jukema.

Peter van der Wolf.

Peter van der Wolf

Links een normale Goudplevier; de rechterafbeelding toont het lichte gedeelte aan de basis van de handpennen, alsmede een lichte strook over de grote hand- en armdekveren, zoals waargenomen bij de Goudplevier van 29-12-1988.

Nestkastonderzoek in de Dennen

Vorig jaar is door een aantal leden van de Texelse Vogelwerkgroep, na een onderbreking van enkele jaren, weer een regelmatige controle uitgevoerd van de in de Dennen opgehangen nestkasten. In totaal werden 53 nestkasten gecontroleerd, waarvan 91% was bezet.

In deze kasten werden de nesten aangetroffen van 25 paren Koolmezen en 23 paren Pimpelmezen. Ook in het bosje op de Hoge Berg werden enkele nestkastcontroles uitgevoerd. Hier werden 3 Pimpelmezen, 2 Ringmussen en één Koolmees aangetroffen; 3 kasten bleven onbezet. Op zich zijn dit leuke gegevens maar de biologische betekenis ervan is niet erg groot.

Veel interessanter wordt het wanneer ook de resultaten van de afzonderlijke inventarisatierondes in de analyse worden betrokken, vooral om na te gaan wanneer de vogels met het broedproces zijn begonnen, hoeveel eieren zijn gelegd, hoe groot het aantal uitgevlogen jongen was en of er nog vervolglegels zijn geproduceerd. Helaas zijn deze gegevens nog niet uitgewerkt maar uiteraard is dit wel de bedoeling. We zijn van plan deze controles in de komende jaren voort te zetten en ze te vergelijken met gegevens (van dezelfde kasten) van medewerkers van het Staatsbosbeheer uit de jaren '60 en '70.

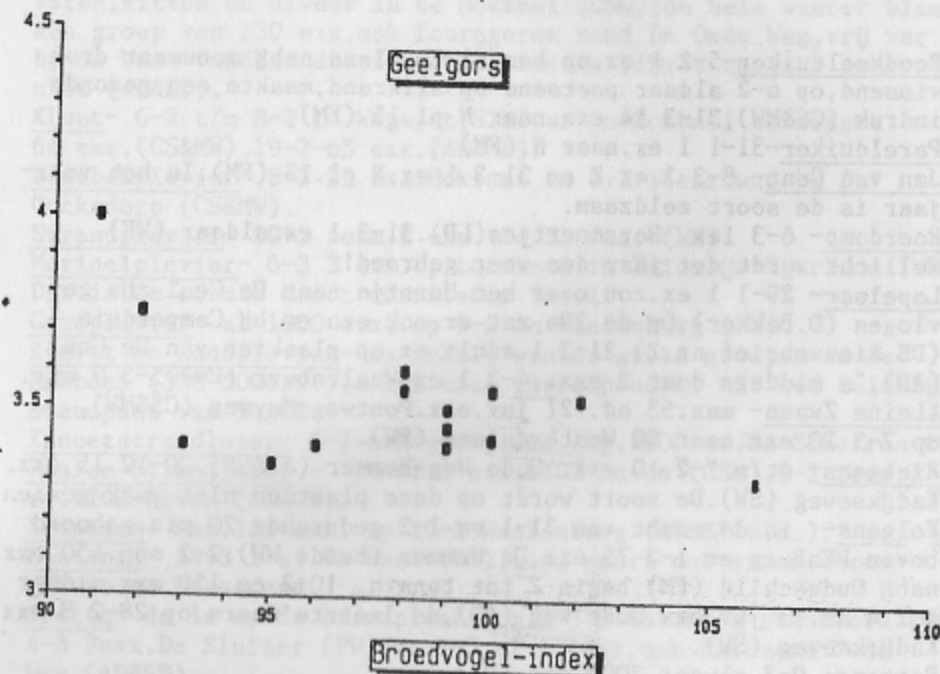
In de tussenliggende periode is er veel in de Dennen veranderd en lijkt het heel interessant om veranderingen in de ouderdom van het bos, de ontwikkeling van de struiklaag e.d. te vergelijken met wat er zich in de kasten heeft afgespeeld. Daarnaast zullen de gegevens worden ingebracht in een door SOVON gecoördineerd landelijk nestkastenproject en ook dit lijkt weer boeiende perspectieven te bieden. Niet alleen omdat dan b.v. eilegdata binnen één soort voor het hele land kunnen worden vergeleken maar ook omdat blijkt dat een landelijk nestkastproject informatie kan opleveren die kan worden gecombineerd met de resultaten van de jaarlijkse broedvogelinventarisaties, wat ook interessante ecologische vragen kan opleveren. Deze kennis is in Nederland nog niet aanwezig, wél in Engeland waar gecoördineerd nestkastonderzoek een veel langere traditie heeft. Zo blijkt er voor de Geelgors een verband aanwezig tussen de resultaten van het landelijk broedvogelmonitor project en de resultaten van het nestcontrole-onderzoek in dat jaar (zie grafiek). Een mogelijke verklaring voor dit verschijnsel is dat er bij hoge Geelgorsdichtheid veel territoriale conflicten en kleine territoria zijn, wat ten koste gaat van de mogelijkheden om te fourageren en daarmee van het aantal eieren dat kan worden geproduceerd.

Er zijn dus de nodige perspectieven voor vruchtbaar onderzoek aan nesten en nestkasten. Geïnteresseerden die hieraan op Texel willen meewerken kunnen zich bij één van de bestuursleden van de Vogelwerkgroep opgeven. Wellicht nog belangrijker is dat de Texelse gegevens, niet alleen de in de komende jaren te verzamelen gegevens, maar ook die uit het Staatsbosbeheer verleden moeten worden

uitgewerkt. We zijn daarom vrij dringend op zoek naar iemand met tijd, iemand die bovendien in het bezit zou moeten zijn van een Personal Computer, en die de gegevens hierin wil opslaan. Ook deze persoon kan zich, uiteraard, bij het bestuur melden! Rest nog de mededeling dat kort geleden een fraai boekje over nestkastonderzoek is verschenen, getiteld: Nestkasthandleiding, een leidraad voor het bouwen en het gebruik van nestkasten voor onderzoek, natuurbescherming en educatie, van de hand van Frank Noppert, Paul Scheepers en Jan Smits. Het kan worden besteld door overmaking van f 17,50 op giro 233040 van de Jeugdbondsuitgeverij te Wageningen.

Cor Smit

Legselgrootte

februari - maart 1989 nr.44

Een warme winter, een super-vroeg voorjaar, dat hoef ik verder niemand te vertellen. De echte wintervogels waren dus snel weg. Vroege-voorjaars-vogels dus extra vroeg. Alle soorten zwaluwen werden bijvoorbeeld al in maart gezien. Voordat we de lijst presenteren, eerst nog een inhaalactie: een mooie waarneming van Ron van Houwelingen is 12-01 1 juv. ex. Grote Burgemeester op het strand bij paal 21 (in vorige aflevering totaal vergeten).

Roodkeelduiker-5-2 1 ex. op kanaal Eijerland nabij monument druk vissend, op 6-2 aldaar poetsend op slikrand, maakte een gezonde indruk (CS&MW), 31-3 14 exx. naar N pl.15 (FM)
Parelduiker-31-1 1 ex. naar N. (FM)
Jan van Gent- 8-3 1 ex. Z en 31-3 1 ex. N pl.15 (FM). In het voorjaar is de soort zeldzaam.
Roerdomp- 6-3 1 ex. Horsmeertjes (LD). 31-3 1 ex. aldaar (WE). Wellicht wordt dit jaar dus weer gebroed!
Lepelaar- 29-1 1 ex. zou over het Horntje naar De Geul zijn gevlogen (D. Bakker). Op de 29e zat er ook een ex. bij Camperduin (DB Nieuwsbrief nr.2), 21-2 1 adult ex. op plankier van De Geul (AD), 's middags daar 2 exx., 4-3 1 ex. Waalenburg (PW), 5-3 9 exx. (PW)
Kleine Zwaan- max. 53 ad.+21 juv. exx. Postweg-Muyweg (CS&MW), op 7-3 20 exx. naar NO Westerduinen (PW).
Rietgans- 4t/m 7-2 10 exx. Oude Weg-Hemmer (AD&SD). 20-12 15 exx. Kadijkseweg (SW). De soort wordt op deze plaatsen niet vaak gezien.
Kolgans- in de nacht van 31-1 en 1-2 gedurende 20 min. gehoord boven D'EnBurg en 1-2 75 exx. De Hemmer (beide WW), 2-2 ong. 450 exx. nabij Oudeschild (FM), begin 2 tot tenmin. 10-2 ca. 150 exx. aldaar (MG). 4-2 4 ad.+3 juv. exx. Oude Weg (AD), de laatste waarn. op 28-2 8 exx. Kadijkseweg (SW).
Rotgans- 9-3 alweer 7000 exx. (PP).
Witbuikrotgans- 19-2 1+1 ex. 't Noorden en Eendracht (AD&SD) e.a.
Toppereend- 29-3 1 m. ex. De Geul (FM).
Nonnetje- 2-2- en 6-2 1 v. ex. De Bol (resp. FM en CS&MW).
Rosse Stekelstaart - 10-2 1 m. ex. Horsmeertjes (SD), 21-2 een paartje

paartje aldaar (AD), begin maart zelfs 3 exx., op 29-3 nog 2 m. exx. in De Geul aanwezig (FM). Deze Amerikaanse soort broedt in verwilderde staat in Engeland en men neemt aan dat ex. uit deze populatie vooral in de winter naar Nederland (kunnen) komen. Hij staat daarmee op hetzelfde niveau als bijvoorbeeld de Fazant en de Halsbandparkiet (die ook nog steeds in de Dennen zit).

Grote Zaagbek- 5-12 1 m. ex. wad nabij de Cocksdorp (CS&MW).

Rode Wouw- 9-3 1 ex. Eendracht (PP en gebr. Boot). Maart is geen ongewone maand voor deze soort.

Blauwe kiekendief- 14-3 1 ex. baltsend Pompevlak (CB), bijzonder vroeg, d.w.z. de balts natuurlijk.

Ruigpootbuiserd- 3-2 1 ex. De Slufter (HM), 4-2 1 ex. naar Z, De Slufter (PW), 29-3 1 ex. De Geul (FM).

Smelleken- uit Februari 6 waarnemingen, één uit maart: 30-3 1 ex. De Hoge Berg (WE).

Waterral - gehele winter 1 ex. vijver Waaldam (PW), 8-2 1 ex. De Geul (CS&MW).

Scholekster- vanaf half januari al weer toeneming in De Mokbaai, gekleurringde exx. die eerder deze winter op Balgzand en Schorre zaten, zitten nu alweer in de Mokbaai (CSM); de hele winter bleef een groep van 130 exx. ook fourageren rond De Oude Weg, vrij ver bij de kust vandaan dus, in echte winters blijven ze daar zeker niet (AD&SD).

KLuut- 6-2 t/m 8-2 in Wagejot, Slufter en Mokbaai tenminste 64 exx. (CS&MW), 19-2-65 exx. (AD&SD).

Bontbekplevier- 8-2 21 exx. Mokbaai en 9-2 14 exx. wad bij De Cocksdorp (CS&MW).

Strandplevier- 30-3 tenm. 2 exx. De Slufter (HM).

Morinelplevier- 6-3 3 exx. op bouwland in Zuidelijk-Eijerland (WE). Dit is de eerste maart waarn. voor Texel.

Goudplevier- al 1000 exx. op 9-3 in Waalenburg (PW).

Kievit en Goudplevier- de gehele winter grote groepen in de Mokbaai (300-500 exx.), meldt onze correspondent uit het zuidelijk steunpunt van Texel.

Kanoetstrandloper- 6-2 een groep van ong. 2000 ex. De Schorren CS&M

Paarse Strandloper - 26-12 2 exx. NIOZ-haven (CSM), 8-2 tenm. 1 ex. NIOZ-haven (CS&MW).

Kemphaan- max. 135 exx. op 19-2 Waalenburg (AD&SD e.a.).

Houtsnip- 29-3 1 ex. De Waal (DM), eind maart ook 1 ex. verongelukt te Oosterend.

Grutto- de 1e op de broedplaats op 3-3 3 exx. nabij Den Hoorn (CB) 4-3 9 exx. De Slufter (PW) en 5-3 al 11 exx. ook baltsend Oude Weg (AD&SD).

Regenwulp- eerste voorjaarswaarn. 27-3 gehoord Bollekamer (SD), De vroegste datum voor Texel is 26-3.

Groenpootruiter - 4-3 lex. De Slufter (PW). Zeer zeldzaam in maart.
Witgatje - 14-3 1 ex. Kees Dekkers Hok (CB) en 27-3 1 ex. aldaar (AD).
Oeverloper - 1e voorjaarswaarn. 27-3 3 exx. Grote Vlak (AD&SD), daar ook gezien door EB. Maartwaarn. zijn zeldzaam.
Grote Jager - 26 en 27-3 1 ex. rustend Grote Vlak (EB, CB, AD&SD en K.v.d. Meer). Kennelijk niet geheel fit na de "Goede Vrijdagstorm", 28-3 1 ex. De Muy (AB), 30-3 1 ex. t.p. pl. 15 (FM). Voorjaarswaarn. zijn heel zeldzaam.
Zwartkopmeeuw - 26-3 gehoord in de mist, Bollekamer (AD).
Dwergmeeuw - 30-3 2 ad. naar Z, 5 ad. naar N pl. 15 (FM).
Britse Kleine Mantelmeeuw - eerste voorjaarswaarn. op 25-2 1 ex. fouragerend tussen Zilvermeeuwen op pier paal 8 (AD&SD), 9-3 3 exx. pl. 15 (FM).
Visdief - 31-3 2 ex. naar Z pl. 15 (FM). Er is een waarn. van 30-3.
Grote Stern - 26-3 gehoord De Schorren (AB).
Kerkuil - in het vroege voorjaar/late winter zouden zich zowel nabij Oudeschild als Den Burg (een) exempla(r)en opgehouden hebben (precieze gegevens ontbreken), van ong. 15-3 tot eind 3 1 ex. in stal nabij Oosterend (W. Dros).
Ransuil - 21-12 1 ex. dood b; afslag 5, Pontweg (CSm), 9-2 1 ex. vijver Jochems (CS&MW), 21-2 1 ex. De Ruige Hoek (AD), 8-3 1 ex. langs Kadijkseweg (SW) kennelijk trekkende of zwerfende exx.
Velduil - Velduilen zien we natuurlijk geregeld, maar 7 exx. bij elkaar (6-2 Slufterduinen, CS&MW) is niet zo gewoon! Een ongewone plaats is de Kadijkseweg (20-2, SW) en De Waal (28-2, 1 ex. DM).
Grote Bonte Specht - in feb-mrt. geregeld 1 of 2 exx. Kadijkseweg, soms in de kozijnen hakkend. (SW).
Veldleeuwerik - de eerste zang op 8-2 1 ex. in De Slufter (CS&MW),
Strandleeuwerik - 3-2 3 exx. De Slufter (PW) is de enige waarn. die ik kreeg.
Oeverzwaluw - 1e voorjaarswaarn. 26-3 1 ex. Geulplas (JW), op 31-3 al 39 exx. De Geul (CB), in het archief bevonden zich nog geen maartwaarnemingen.
Boerenzwaluw - op 21-3 kwam 5 morgens 1 ex. uit schuurtjes langs de Oosterenderweg, was dus al op 20-3 op Texel aanwezig (Piet de Wolf), dit is de vroegste waarneming voor Texel, 27-3 1 ex. De Waal (DM).
Huiszwaluw - 28-3 3 exx. Krimweg (HM), 30-3 1 ex. nabij Eijerlandse Vuurtoren (FM) en 31-3 2 exx. naar NO boven de Ruige Hoek (AD). Vroegste waarn.
Gele Kwikstaart - 1e voorjaarswaarn. 28-3 1 m. ex. Waalenburg (CB) en 1 ex. De Muy (AB).
Witte Kwikstaart - 1e voorjaarswaarn. 11-2 lex. Waalenburg, 25-2 1 ex. nabij Weezenplaats (J. Reydon, R. Hin, e.a.), 6-3 diverse op verschillende plaatsen (AD&SD&LD).

Rouwkwikstaart - 30-3 12 exx. (7 m. exx.) o.a. samen met 15 Witte Kwikstaarten, Graspiepers, 7 Tapuiten nabij de Eijerlandse Vuurtoren (FM).
Roodborst - sterke trek op 27-3 7 exx. op 40 m. bosrand Ruige HOek (AD&SD).
Zwarte Roodstaart - eerste trekwaarneming: 24-3 1 ex. Ecomare (K. Kuip), Daarna geregeld.
Roodborsttapuit - 1e voorjaarswaarn. 21-2 1 ex. De Krim (PW), na 11-3 (1 m. ex. Ecomare AD) meer.
Tapuit - 1e voorjaarswaarn. 25-3 1 ex. Zanddijk (E. van Egmond), op 30-3 al 15 exx. noordelijk duingenied (FM), ook 2 exx. Hoerderslag (CB).
Beflijster - 20-3 1 ex. Loodsmansduin (CB). De vroegste waarneming voor Texel was 26-3, een nieuw record dus. 30-3 1 m. ex. Eijerlandse duinen (FM).
Zanglijster - 8-2 de le zingend in het bos (AD&SD).
Grote Lijster - 10-2 de le zang in het bos (AD).
Sprinkhaanrietzanger - 31-3 1 ex. zang Westerdunen (LD). Heel vroeg, maar de vroegste waarn. is 23-3 (een extreem record).
Zwartkop - 31-3 1 zingend ex. Staatsbos (AD). Ik heb nog nooit zo'n vroeg exemplaar gehoord.
"Siberische Tjiftjaf" - 9-2 1 ex. Ruige Hoek (AD). Het dier vloog na een tijdje voedsel gezocht te hebben, over het weiland naar een windsingel en vervolgens hoog over het land naar het ZO.
Tjiftjaf - 11-2 1 ex. in vlieren ten Z van De Geul (MG), 6-3 de gehele dag al een zingend ex. Ruige Hoek (AD&SD), 28-3 veel trek: 3 exx. in een wilg Ruige Hoek (AD).
Fitis - 1e voorjaarswaarn. 28-3 le zingend De Geul (CB), op 31-3 al veel zingende exx. overal.
Goudhaantje - in de laatste week van maart veel trek o.a. De Waal, Ruige Hoek en Eijerlandse Vuurtoren (daar op 30-3 10-15 exx. FM).
Vuurgoudhaantje - 27-3 1 m. + 1 v. ex. Ruige Hoek (AD&SD), 29-3 1 ex. Staatsbos (AB).
Pimpelmees - 11-3 14 exx. in erfbeplanting langs overige kale Kadijkseweg (SW).
Roek - veel waarnemingen: 4-2 1 ex. De Hemmer (AD), 14-2 1 ex. Oudeschild en 2 exx. Hallerweg (MG beide), 19-2 1 ex. Eendracht, 21-2 1 ex. nabij Den Hoorn (beide AD&SD), 12-3 1 ex. roepend overvliegend Ruige Hoek (AD&SD), 30-3 3 paar op de Hoge Berg (WE).
Frater - het enige gegeven: 6-2 14 exx. De Slufter (CS&MW).
Barmsijs - 9-3 18 exx. (waaronder enkele zeer witte) Rozendijk (FM).
Kruisbek - 16-2 2 exx. Staatsbos (AD&SD), 9-3 10-tal aldaar (FM) en 31-3 enkele gehoord aldaar (LD). Opvallend weinig waarn. de laatste jaren.
Goudvink - zelfs eind maart nog waarn.: 29-3 3 m en 6 v. exx.

Westerslag, de Dennen (FM), 30-3 1 m. + 3 v. Rozendijk (fam.P.Kok).
Kleine Barmstjies - 30-3 3 exx. Rozendijk (FM).(foutje redaktie)
Sneeuwgors - max.9-2 38 exx.De Schorren (CS&MW).
Geelgors - 29-3 6 exx.nabij Den Hoorn (CB).
Rietgors - 20-2 1 ex.m. al weer bijna in zomerkleed Jan Ayeslag
(AD&SD), 30-3 1 m.en 4 v.exx.Reddingboothuis (FM).

Deze rubriek kwam tot stand dankzij: AB=Arend van Bommel, CB=Cees Bruin, EB=Egge Boerma, AD, LD&SD=Adriaan, Lieuwe en Sietske Dijkse, WE=Wilma Eelman, MG=Marcel Groenendaal, DM=Dirk Maas, FM=Fritsjan Maas, HH=Hannes Milder, PP=Piet Postma, CS=Carlo van Seggelen, CSm=Cor Smit, MW=Mignon van den Wittenboer, PW=Peter v.d.Wolf, SW=Salco de Wolf, JW=Jan Witte en WW=Willem Witte.

Waarnemingen voor de volgende rubriek voor 28 mei a.s. naar
Adriaan :Rommelpot 7 ,02220-19231, of Ecomare, 02220-17741.
28 mei is ook 28 mei! Ik heb deze keer m'n copy drie keer moeten
herzien en aanvullen en dat doe ik volgende maal niet meer.
Alle waarnemingen blijven natuurlijk welkom, maar als ze te laat
komen worden ze niet meer gepubliceerd!

voorzitter

Henk Hin, Loodssingel 1 1792 BG Oudeschild 02220-14487

secretaris

Dick Schermer, Molendwarsstraat 2 1791 DN Den Burg 02220-14239

penningmeester

Hans Witte, Waalderstraat 49 1729 EB Den Burg 02220-15456

redaktie

Hannes Milder, De Ruyterstraat 122 1792 AP Oudeschild 02220-12944

Peter vander Wolf, Bomendiek 6 1793 AA De Waal 02220-15459

waarnemingen

Adriaan Dijkse, Rommelpot 7 1797 RN Den Hoorn 02220-19231